

«بصیرت در آینه حدیث»

امام علی علیه السلام به محمد بن ابی بکر فرمودند:

وَأَمْضِ عَلَيَّ بِصِيرَتِكَ وَ شَمَّرَ لِحَرْبٍ مَنْ حَارَبَكَ وَأَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ...؛

«با بینش و بصیرتت حرکت کن و با آن که با تو در جنگ است آماده پیکار شو و مردم را به راه پروردگارت

بخوان». (بحارالانوار: ج ۳۳، ص ۵۹۴).

حضرت فاطمه علیها السلام فرمودند:

لِلَّهِ فِيكُمْ عَهْدٌ قَدَمَهُ إِلَيْكُمْ وَ بَقِيَّتُهُ اسْتَخْلَفَهَا عَلَيْكُمْ كِتَابُ اللَّهِ بَيْنَهُ بَصَائِرُهُ...؛

«خدا در بین شما عهدی دارد که تقدیمتان داشته و جانشینی دارد که حاکم بر شما قرار داده است که آن عهد،

کتاب خداست که دلائلش روشن و آشکار بوده و آیه هایش از امور نهانی کتاب پرده برمی دارند...» (بحارالانوار، ج

۸۹، ص ۱۳).

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الْعَامِلُ عَلَى غَيْرِ بَصِيرَةٍ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ الطَّرِيقِ وَ لَا يَزِيدُهُ سُرْعَةُ السَّيْرِ مِنَ الطَّرِيقِ إِلَّا بُعْدًا؛

«آن که بدون بصیرت در مسیری قدم برمی دارد مانند کسی است که بیراهه می رود و سرعت او جز بر دوری

اش از مقصد نمی افزاید.» (امالی صدوق، ص ۴۲۱).

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ فَتَحَ اللَّهُ عَيْنَ قَلْبِهِ وَ بَصِيرَةَ عَيْنِهِ بِالْإِعْتِبَارِ فَقَدْ أُعْطِيَ مَنَزِلَهُ رَفِيعَةً وَ زُلْفَةَ عَظِيمَةٍ؛

«کسی که خداوند متعال چشم دل و دیده ی بصیرتش را برای عبرت گیری باز نموده در واقع مقامی والا و

مرتبتی بزرگ به او عنایت کرده است.» (بحارالانوار، ج ۶۸، ص ۳۲۶).

امام صادق علیه السلام فرمودند:

كَيْفَ يَهْتَدِي مَنْ لَمْ يُبْصِرْ وَ كَيْفَ يُبْصِرُ مَنْ لَمْ يَتَدَبَّرْ؛

«چگونه هدایت پذیرد آن که بصیرت ندارد و چگونه بصیرت یابد آن که تدبیر ندارد.» (اصول کافی، ج ۱، ص ۱۸۳)

امام صادق علیه السلام فرمودند:

تَاهَ مَنْ جَهَلَ وَ اهْتَدَى مَنْ أَبْصَرَ وَ عَقَلَ؛

«هر که جهالت ورزید هلاک شد و هر که با دیده ی بصیرت نگرست و تعقل کرد، هدایت یافت.» (کافی، ج ۲، ص ۴۸)

امام رضا علیه السلام فرمودند:

وَاعْلَمْ أَنَّ الْعَمَلَ الدَّائِمَ الْقَلِيلَ عَلَى الْيَقِينِ وَ الْبَصِيرَةَ أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْعَمَلِ الْكَثِيرِ عَلَى غَيْرِ يَقِينٍ وَ الْجَهْدِ؛

«بدان که عمل دائم کم با یقین و بصیرت نزد خدا بهتر است از عمل زیاد و سخت بدون یقین.» (بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۴۸)

امام سجاد علیه السلام در دعای ابوحمزه الثمالی فرمودند:

اللَّهُمَّ أَعْطِنِي بَصِيرَةً فِي دِينِكَ وَ فَهْمًا فِي حُكْمِكَ وَ فِقْهًا فِي عِلْمِكَ؛

«خدایا مرا بصیرتی در دین خود و فراستی در حکم خود و فهم و هوشی در علم کتاب خود عطا فرما.» (الاقبال، ص ۷۶)

در حضور امام باقر علیه السلام صحبت از کسانی شد که با امام علی علیه السلام جنگیدند، حضرت فرمودند:

أَنَّهُ ذَكَرَ الَّذِينَ حَارَبَهُمْ عَلَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ أَمَّا إِنَّهُمْ أَعْظَمُ جُرْمًا مِمَّنْ حَارَبَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَبْلَ لَهْ وَ كَيْفَ ذَلِكَ يَا بَنَ رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ لِأَنَّ أَوْلِيَّكَ كَانُوا جَاهِلِيَّةً وَ هُوَ لَاءِ قَرَأُوا الْقُرْآنَ وَ عَرَفُوا فَضْلَ أَهْلِ الْفَضْلِ فَأَتَوْا مَا أَتَوْا بَعْدَ الْبَصِيرَةِ؛

«آگاه باشید که ایشان جرم و گناهشان نسبت به کسانی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله جنگیدند بیشتر

است! سؤال شد چگونه بیشتر است؟ حضرت فرمودند: زیرا کسانی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله جنگیدند در زمان جاهلیت می جنگیدند ولی اینان کسانی اند که قرآن خواندند و به برتری اهل فضیلت آشنا شدند اما بعد از بینش و آگاهی و بصیرت، همان کردند که آنان انجام دادند.» (مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۶۶).

امام کاظم علیه السلام فرمودند:

تَفْقَهُوا فِي دِينِ اللَّهِ فَإِنَّ الْفِقْهَ مِفْتَاحُ الْبَصِيرَةِ وَ تَمَامُ الْعِبَادَةِ؛

«در دین خدا تفقه و کاوش کنید، چرا که فقه و فهم دین، کلید بصیرت و کامل کننده عبادت است.» (بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۲۴۷).

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا يَصِحُّ الْاِعْتِبَارُ إِلَّا لِأَهْلِ الصِّفَا وَالْبَصِيرَةِ؛

«عبرت صحیح و مفید فقط برای اهل بصیرت و پاکدلان میسر می گردد.» (بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۲۶).

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ إِلَّا أَهْلُ الْبَصْرِ وَالصَّبْرِ وَالْعِلْمُ بِمَوَاقِعِ الْحَقِّ؛

«این پرچم امامت و رهبری و قبول آن را جز افراد با بصیرت و آگاه و با استقامت و عالم به جایگاه حق به دوش نمی کشند.» (بحار الانوار، ج ۳۴، ص ۲۴۸).

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْأَمَانِي تَعْمَى أَعْيُنَ الْبَصَائِرِ؛

آرزوهای طولانی، دیده ی بصیرت مردمان را کور می کند. (بحار الانوار، ج ۷۰، ص ۱۷۰).

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا عِلْمَ لِمَنْ لَا بَصِيرَةَ لَهُ؛

انسان بی بصیرت به دانش واقعی دست نخواهد یافت. (غررالحکم، ص ۶۱، ج ۶۸۲).

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا بَصِيرَةَ لِمَنْ لَا فِكْرَ لَهُ؛

آن که اندیشه ای ندارد، بی بصیرت است. (غررالحکم، ص ۶۱، ح ۵۸۰).

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنِّي لَعَلَى بَيْنِهِ مِنْ رَبِّي وَبَصِيرَةٍ مِنْ دِينِي وَ يَقِينٍ مِنْ أَمْرِي؛

به درستی که من دارای دلیل روشنی از پروردگارم و صاحب بصیرت و بینائی در دینم و صاحب یقین در کارم هستم. (غررالحکم، ص ۱۱۹).

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَبْصَرَ بِهَا الدُّنْيَا بَصَرَتْهُ وَ مَنْ أَبْصَرَ إِلَيْهَا أَعْمَتْهُ؛

هر کس به دیده ی عبرت بین به دنیا بنگرد، دنیا بینایش کند و هر کس بدان با دیده ی تمایل بنگرد، دنیا کورش سازد. (بحار الانوار، ج ۷۰، ص ۱۳۳).

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الدُّنْيَا مُنْتَهَى بَصَرِ الْأَعْمَى؛

همانا دنیا آخرین حد میدان دید افراد کوردل است. (غررالحکم، ۱۲ / ۶۵۵).

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْفِطْنَةُ بِالْبَصِيرَةِ؛

استقامت فهم و زیرکی، با بصیرت به دست می آید. (غررالحکم، ۱ / ۱۹).
